

Op reis door de Geschiedenis van Gorinchem

Kom Pietje, vandaag
gaan we naar het
Gorcums Museum!

Ik wil best hoor,
Loesje, maar eh...

Raar zusje
heb ik!

Gorcums Museum
Grote Markt 17
4201EB Gorinchem
0183-632821
www.gorcumsmuseum.nl

speurtocht basisonderwijs gr.7/8 2014
tekst: MaritaVerlaan
tekeningen:Roel Mulder

MU
SE
GORCUMS
HISTORISCH & EIGENTIJD

Zo, wat is hier
allemaal te zien?

"Op de eerste verdieping
ontdekt u de geschiedenis
van de stad."

Loop naar de eerste verdieping van het museum. Wat zie je daar?

Het Gorcums Museum verzamelt alles over de stad Gorinchem. In een museum duurt het jaren voor een verzameling compleet is en soms kun je blijven zoeken naar spullen die in je verzameling passen. Veel mensen sparen en verzamelen dingen zoals postzegels, ansichtkaarten of munten.

1. Heb jij zelf ook een verzameling of spaar je dingen?
Schrijf eens op wat dat is /zijn?

.....

Je bent in het Gorcums Museum op de eerste verdieping in de grote zaal. Let op: alle antwoorden op de vragen kun je vinden bij de voorwerpen of op de bordjes die erbij hangen.

Gorinchem ontstond ongeveer duizend jaar geleden
als dorpje aan de rivieren de Merwede en de Linge...

De eerste bewoners waren
boeren en vissers.

2. Boven de lange glazen kast hangt het stadswapen van de stad Gorinchem. Dit stadswapen vind je terug op het briefpapier van de gemeente. Sinds de 13e eeuw gebruikt Gorinchem een stadswapen met een poortgebouw en een valhek, daaronder het schildje van het ridderslacht van de Heren van Arkel.

Zij waren de baas in Gorinchem van de 13^e eeuw tot de 15^e eeuw.

a. Welke dieren zijn aan beide kanten van het wapen afgebeeld?

.....

b. Welke kleuren zijn in het wapen gebruikt?

.....

Om Gorinchem beter te beschermen tegen water en oorlog werd de aarden wal vervangen door een stenen muur, torens, een brede gracht en vier stadspoorten.

c. Van die poorten is er één bewaard gebleven. De naam van deze poort is:

.....

Ga nu door de glazen deur naar het auditorium, de zaal waar de stoelen staan. In deze zaal kun je ook trouwen (maar het hoeft niet). Kijk eens naar de schilderijen.

Vroeger bestond er geen fototoestel...

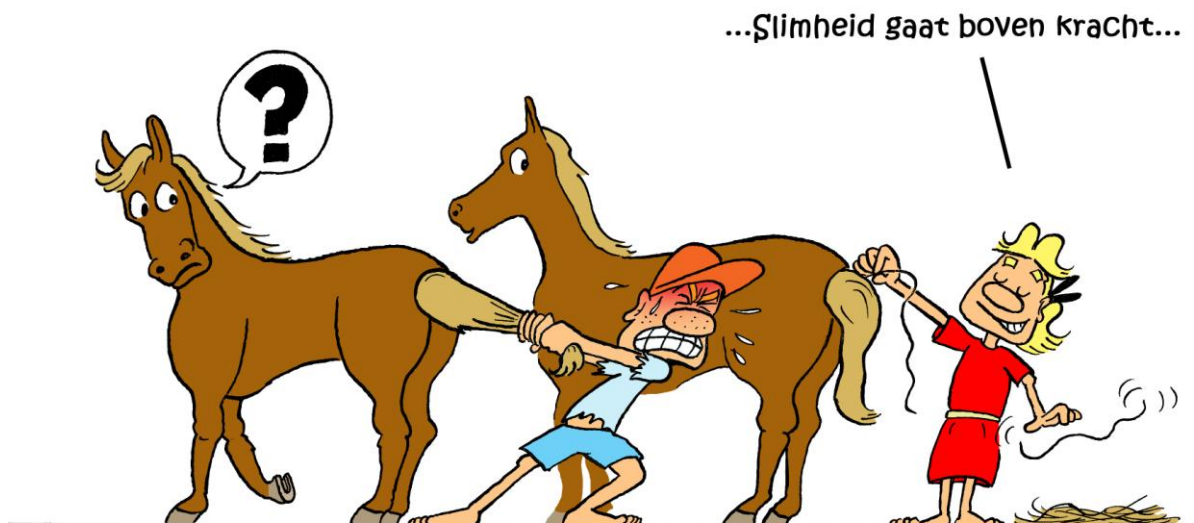
...dus lieten de mensen zich door een kunstenaar afbeelden op een schilderij. Alleen rijke mensen konden dat betalen.

3. Links en rechts naast het grote schilderij aan de muur zie je portretten van een man en een vrouw. Ze zijn geschilderd door Pieter Nason. Deze twee bij elkaar horende portretten noem je een dubbelportret. Johan Boelisse en zijn vrouw Maria van Muyen zijn getrouwd en op hun mooist afgebeeld.

- a. Waaraan kun je dat zien?.....
- b. Wat hebben zij in hun hand?.....

4. Op de wand achter de tafel hangt een groot schilderij van Gerard van Kuijl. De titel is *Slimheid gaat boven kracht*. Beide paardenbezitters krijgen de opdracht van de Romeinse veldheer Seretorius de staart van het paard los te trekken. De jonge man (links) probeert de staart in één keer los te trekken, terwijl de oudere man dat haar voor haar doet.

- a. Wie is er het slimst, volgens jou?.....
- b. Leg uit waarom.....

Ga terug naar de grote zaal (langs het beeldje met de trompet).

5. In de 17e eeuw (ook wel de Gouden Eeuw genoemd) gaat het goed in Holland. Veel burgers kunnen zich dure dingen veroorloven. Tegen de wand in het midden van de zaal zie je een groepsportret van regenten, geschilderd door de schilder Hendrik Verschuring.

Regenten zijn bestuurders. Zij lieten vaak een groepsportret van zichzelf maken.

Er zitten vijf mannen aan een lange tafel en plotseling komt er een bediende binnen. Wat heeft hij in zijn hand?

.....

Regenten zijn bestuurders.

Zij lieten vaak een groepsportret van zichzelf maken.

6. Aan de regenten kun je zien wat modieus was in die tijd. Kleur de rondjes.

☐ lang haar
☐ klein snorretje

☐ baard
☐ kanten kraag

Let op: meerdere antwoorden zijn goed!!

Ook lopen er twee verschillende hondjes rond de tafel. Wat voor ras is het hondje helemaal rechts? Omcirkel het goede antwoord.

Boxer

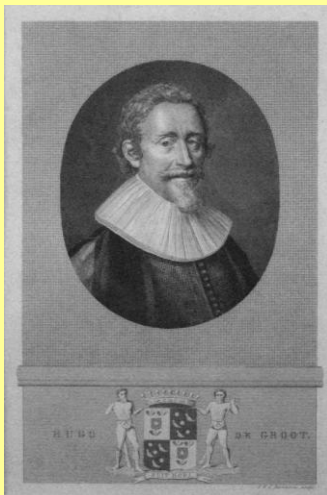
Tekkel

Hazewind

7. Naast de Romeinse krijger hangt het schilderij *Het stadhuis van Gorinchem* van Jan Kuypers jr. In 1859 is dit stadhuis afgebroken en op dezelfde plek werd een nieuw stadhuis gebouwd. Daar sta je nu, maar nu is het een museum geworden. Vergelijk het met deze foto hiernaast. Zoek drie verschillen tussen het gebouw op het schilderij en het gebouw van nu.

- 1.....
- 2.....
- 3.....

8. Hugo de Groot was een rechtsgeleerde, maar ook een politicus, schrijver, theoloog, geschiedkundige en dichter. Twee jaar lang werd hij gevangen gehouden op Slot Loevestein, omdat hij betrokken was bij kerkelijke ruzies en zich verzette tegen Prins Maurits.

a. Hoe is zijn naam in het Latijn?

.....

b. Weet je ook hoe Hugo de Groot ontsnapte uit Slot Loevestein? Kijk eens op het bordje... en de tekening van Pietje en Loesje hieronder. Buiten het museum kun je nog het poortje zien, dat naar hem genoemd is: het Hugo de Groot-poortje.

9. In de 18^e eeuw was Gorinchem een belangrijke zilverstad. Er werkten wel 100 zilversmeden. Elk zilveren voorwerp kreeg drie merken: een jaarletter, een stadsteken en een meesterteken (van de maker). Bij welk voorwerp in de glazen vitrine kun je dit duidelijk zien?.....

10. Tegen de achterwand van de zaal zie je 'Het geheugen van Gorinchem'.

Aan de linkerkant zie je het schilderij 'De keuken van het Oudevrouwenhuis' uit de achttiende eeuw. Let op: er staan allemaal oude voorwerpen omheen die óók op het schilderij staan. Druk op het touchscreen en luister naar de verhalen.

Waar werd een doofpot voor gebruikt?

.....
.....
.....

Rechts zie je veertig kijkkastjes met voorwerpen uit de verzameling van het museum. Dit is een spel: zoek bij elk oud voorwerp een nieuw voorwerp dat erbij hoort. Maak je de juiste combinatie, dan hoor je applaus en vertelt het spel iets over de voorwerpen. Zoek ze allemaal! Vraag: waarvan was de grote oude sleutel die je links onderin ziet?

11.....

Klaar? Kijk nog even rond! En boven hebben we vaak ook nog leuke tentoonstellingen!

Enne...Laat je speurtocht straks zien bij de balie! Dan krijg je nog wat geinigs mee naar huis!

